

Continue

Musulmen in katili dedesi

10 Kasım'da ailesi çadır kurarken kaybolan Müslüme Yağal için tüm ekipler seferber olmuştu. Mehmet ve Selvi Yağal çiftinin iki buçuk yaşındaki kızı Müslüme'den gelen acı haber tüm Türkiye'yi üzmüştü. Yörük kızı Müslüme'nin cesedi 19 Kasım'da bulunmuştu. Olayla ilgili Müslüme'nin dedesi Hasan Yağal tutuklandı. 'Müslüme neden öldü?' 'Müslüme'nin katil kim?' 'Katil dedesi mi?' sorularının yanıtı araştırılıyor. Peki Müslüme'nin katili kim, dedesi Hasan Yağal mı?
MÜSLÜME NEDEN ÖLDÜ, KATILI KİM? Müslüme Yağal, arama çalışmalarının 10. gününde kaybolduğu yerin 7 km uzağında bulundu. Soruşturma kapsamında annesi, babası, kardeşleri ve bazı aile yakınları olmak üzere 8 kişi gözaltına alındı. 7 kişi sorgunun ardından serbest bırakılırken, küçük kızın dedesi olan 70 yaşındaki Hasan Yağal çıkarıldığı mahkemeye tutuklandı. Sabah Gazetesi'nin haberine göre Müslüme'nin cesedinden alınan DNA örneği annesi ile uyumlu çıktı. Yörük kızının DNA örneği dedesi Hasan Yağal ile uyumlu çıktı. Müslüme'nin gerçek babasının Hasan Yağal olduğu ortaya çıktı. MÜSLÜME'NİN KATILI DEDESİ Mİ? Arama kurtarma çalışmaları sırasında ailenin ekipleri ters yöne yönlendirdiği iddia edilmişti. Ailenin Müslüme'yi kaybolduğu bölgenin doğusunda arattığı, cesedini ise güney batıda bulunduğu öne sürüldü. Hasan Yağal'ın AKUT'un dronla arama çalışmaları monitörden takip ettiği ortaya çıktı. Çalışmalar sırasında dede Hasan Yağal, "O günün heri sağ olsun devletimiz, tüm gücüyle arıyor ama yok. Çocuk çok hareketliydi, çok akıllıydı" demişti. Silifke Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılan yazılı açıklamada yayın yasağı kaldırıldı belirtilmişti. Bu nedenle katilin kim olduğuna dair detaylar henüz bilinmiyor. Olaya ilişkin soruşturma devam ediyor. TR Haber İstanbul'da samuray başkent Çengiz'i öldüren Can Göktaş Boz ile Mersin'in Gülnar ilçesinde kaybolduktan 10 gün sonra ölü bulunan 3 yaşındaki Müslüme Yağal'ın tutuklanan dedesi Hasan Yağal, Diyarbakır Cezaevi Kampüsü Yüksek Güvenlikli Cezaevi'ne konuldu. İstanbul'da 10 Kasım günü samuray kılıçıyla yolda yürüyen Başkent Çengiz'i öldürdüğü iddiasıyla tutuklanan Can Göktaş Boz, Diyarbakır Cezaevi Kampüsü Yüksek Güvenlikli Cezaevi'ne getirildi. Mersin'in Gülnar ilçesi Yanış Mahallesi kürsüsünde 10 Kasım günü kaybolan, yapılan aramalar sonucu 10 gün sonra da cansız bedeni bulunan Müslüme'nin ölümüne ilişkin tutuklanan dedesi Hasan Yağal da Diyarbakır'a getirilerek aynı cezaevine kondu. (DHA)
Skip to content
Sözlükle ve örtfe "bir canlının bir başka canlıyı öldürmesi" şeklinde genelde bir anlama bulunan katil (kelimisi, İslâm hukukunda bir kimsenin hukukun can dokunulmazlığı bulunan bir şahsın ölümüne yol açacak bir davranışta bulunması, teknik tabiriyle adam öldürme cürmünü ifade eder. Bu fiili işlevine kâtil, öldürülene maktûl denilir. Kelimenin fıkıhtaki ikinci terim anlamı ise irtidad, muhsan zinası, eşkiyak, adam öldürme gibi belli ağırlıklı suçları işleyenlere verilen ölümlü cezasıdır. Ancak ceza olarak öldürme belli suç türlerinde kısas, recm, siyaset gibi özel adlarla anıldığından kelimenin bu anlamı çok belirgin değildir (bk. OLUM CEZASI). İnsanların birbirine karşı işledikleri bir cinayet türüdür. İnsanlar bir nefisten yaratıldıkları için (en-Nisâ 4/1, el-En’âm 6/98, el-A’râf 7/189, ez-Zümer 39/6; ayrıca bk. Lokmân 31/28) birine karşı yapılan bir saldırı hepsine yapılmış gibidir. Kur’an’ın, “Kim bir cana kıyarsa veya yeryüzünde bozuculuk çıkarmaya karşılık maksızın bir insanı öldürirse âdetâ bütün insanları öldürmüş gibi olur; kim de bir insanı yatsarsa o bütün insanları yatsmış gibi olur” mealindeki âyeti de (el-Mâide 5/32) İslâm’ın insan hayatına atfettiği önemi ve değeri gösterir. Hadislerde de konu bu çizgiye ele alınmış, insan hayatının dokunulmazlığına, Hatta recm, siyaseten katil ve mürtedin katli konusunda fakihler arasında ittifak olmadığı göz önüne alınır ve ceza hükukunun tabiatına uygun bir daraltıcı yorumla gidilirse katlin; karşılığında ölüm cezası verilebilin tek suç olduğu söylenebilir. Çeşitleri ve Şartları, Katil hukuka uygun ve aykırı şeklinde iki gruba ayrılır ölüm cezasının infazı ya da işlediği belirtilir (el-Mâide 5/28-32). Hadiste de köti bir suçur acmannın doğuracağı sorumluluğa işaretle haksız yere öldürmenin günâhından Adem’in birinci oğluna da pay ayrılacağı bildirilir (Buhârî, “Vesâyâ”, 23; “Hudûd”, 44; Müslim, “İmân”, 141-145) şirkten sonra günâhların en büyüğü olarak görülmüştür. Kelâm, ahkâk ve fikh literatürünün konuya farkli açılardan yaklaşımları sonuçta birbirini tamamlar niteliktedir. Mahiyeti. Ana rahminden itibaren yaşama hakkı dokunulmazlık kazanan insanoğluna karşı işlenilen en ağır cürümlerden biri, şüphesiz ki onun hayatına haksız yere son vermedir. İslâmî terminolojide bu dokunulmazlık hayati yeren ve alınmı Allah olduğu, ruhun bedende emanet olup kişinin kendii hayatına dahi son verme hakkının bulunmadığı, Allah’ın verdiği canın yine O’nun tarafından alınacağı fikriyle ifade edilir. Bunun için de insanın hayat hakkına ve beden bütünlüğüne karşı işlenen cürümlere özü itibarıyla İslâm’ın yaptığı binayı kısma sayılabilir büyük bir günâh olarak görülmüşse de hukukî düzenleme açısından suç işleyenin kastına ve gerçekleşen hak ihlalinin derecesine göre dünüye cezasında belli bir gruplandırılmasına gidilerek suç-ceza dengesi kurulmuştur. İslâm hukukunda cinayet terimi, mala ve bedene yönelik hukuka aykırı bütün fiilleri kapsayan bir genişletik kullanılmakla birlikte mala karşı işlenen cürümler türüne göre gasp ve iltâf kelimeleriyle ifade edilir ve bu başlıklar altında ele alınr. Şahsa yönelik cinayetler de adam öldürme (cinâyet ale-n-nefs) ve müessir filli (cinâyet alâ mâ düne-n-nefs) şeklinde ikiye ayrılır. Anne karnındaki çocuğun düşürülmesi de bu grubun üçüncü türünü teşkil eder ve nisbeten farkli hükümlere tâbidir (bk. COÇUK DÜŞÜRME, GURRE). Katil, cinayet kavramının merkezinde yer aldığı ve onun en öz türünü teşkil ettiği için cinayet kelimesinin katil anlamında kullanılması sık rastlanır. Öte yandan İslâm hukukunun klasik doktrininde suçların her dahi, cinayet (kısas ve diyet), ta zîr şeklinde üçlü ayrımı içinde katil, cezası şârî tarafından belirlenen, öncelikle olarak şahsı hakta ihlâl ettiği için de cezanın infazı suç mağdurunun talebine bağlı olan bir suç niteliğindedir. Hatta recm, siyaseten katil ve mürtedin katli konusunda fakihler arasında ittifak olmadığı göz önüne alınır ve ceza hükukunun tabiatına uygun bir daraltıcı yorumla gidilirse katlin; karşılığında ölüm cezası verilebilin tek suç olduğu söylenebilir. Çeşitleri ve Şartları, Katil hukuka uygun ve aykırı şeklinde iki gruba ayrılır ölüm cezasının infazı ya da savasta dışınamanın öldürülmesi birinci türün, mâsumun öldürülmesi ikinci türün örneği olarak verilirse de bu ayrım kelimenin sözlük anlamına göredir. Çünkü öldürme suçunun oluşmasında ana unsurlardan biri öldürülen kimsenin mâsum olması, diğer bir ifadeyle öldürme eyleminin hukuka aykırıdır. Tpkın ceinin yaşama hakkı ane ve babasının istegine bırakılmayarak rahimde canlılık kazandığı andan itibaren dahi ve hukukî bir korumaya konu olmuşa insanın yaşama hakkı da kendi eline bırakılmış, başkaları açısından hak niteliği, kişi açısından ise yaratana ve bütün insanlığa karşı görev ve sorumluluk yönü ön plana çıkarılarak hukukî olduğu kadar dinî ve uhrevî açıdan da koruma altına alınmıştır. Kişinin kendi canına kıyması veya başkasına bu konuda izin vermesi hukuka aykırılığı ve günâh ortadan kaldırmadığından intihar katil derecesinde büyük günâhlardan biri sayılmıştır (bk. INTIHAR). Ötanazî de böyledir; kişinin tedavide cevap veremeyip hayatından ümidin kesilmesi durumunda daha fazla acı çekmesinin önlenmesi için kendisinin, yakınlarnın veya sağlığı ekibinin, ölümüne onay vermesi eylemi suç ve günâh olmaktadır. Çıkarmaz. Öldürme suçunun ikinci temel unsuru kişinin böyle bir sonucu doğuran eylemi yapmış olmasıdır. Eyleme başkalarının aslı ya da fer’î iştirakî onu katil suçlu olmaktadır çıkarmaz. Ancak yaptığı fiilin sonucunu istemiş olması suçun ağırlığını belirleyen önemli bir faktör olduğundan klasik doktrinre katil suçunun ayrıımı bu ölçüte göre yapılır. Adam öldürme suç doktrinide cinayeti işleyenin kastı ölçü alınarak kasten (amden) ve hatâen şeklinde iki gruba ayrılır. Kur’an da bu iki tür katilden söz edilir (en-Nisâ 4/92-93). Mâlikiler ve Zâhirîler bu ayrımı benimserken Şâfiî, Hanbelî ve Zeydiyye fakihleri araya kastı benzeri öldürmeyi de dahil ederek katil çeşitlerini üçe, Hanefîler’den bir grup daha mahiyetinden dolayı mahiyetli öldürme olarak nitelendirmektedir. Bu grupta mahiyetinden öldürme lâvesiyle dörtlü, bir kısmı tesebbübün öldürmeyi de ekleyerek beşerî çeşitliktedir. Bunlarla birlikte ayrımlar genelde kast-hata veya mübaşeret-tesebbüb ekseninde yapılmakta, sonucu da bu ayrım belirlemektedir. a) Kast-Hata Ayrımı. Adam öldürme suçunda kast (amden), fâilın sonucuna bilerek ve isteyerek ölümüne yol açan bir fiili işlemesi demektir ve suçun mânevî unsurunu teşkil eder. Kastın bulunması için fâilın önceden plan ve tasavvurda bulunması şart olmayıp ölümüne yol açan fiili işlediği anda sonucu istemiş olması yeterlidir. Bunun için de doktrininde “suçu önceden planlama” anlamıyla taammüdü ve “fiilin sonucunu o anda istemiş olma” anlamıyla kast ayrımı yapılmaz. Ancak kast kişinin bir durum olduğu ve kişinin öldürme niyetinin tesbitinde zorluk bulunduğu, hukukî hükümlerin ise objektif verilere dayanması gerektiği için fakihler, kişinin kast ve niyetini göstermeye elverişli objektif bir ölçüt getirmeye çalışmışlar. Bunun için de fâilın kullandığı alet öldürücü olması şartını ileri sürmüşlerdir. Aletin bu vasfı onu kullanan kişiyin de kural olarak öldürme kastına taşıdığınn delili sayılmıştır. İslâm hükukârlarının çoğunluğunun görüşü bu olmakla birlikte öldürücü aletin tamam ve öneklendirmesi mezheplere, hatta fakihlerin kişisel bilgi birikimi ve takdirine göre değişikliği gösterir. Meselâ Ebû Hanîfe bıçak, kılıç, mızrak gibi yapılaş itibarıyla bu amaca hizmet eden kesici ve delici bir aletin kullanılmasını kastın varlığını hükmedebilecek için gerekli görürken diğerleri, aletin örnen öldürücü olması veya böyle olmasın da kullanıldığı şartlarda galiben öldürücü olmasını yeterli görür. Ağır bir taşı üzerine atma, sapanla vücutun ölümcül bölgelerine vurma, zayıf ve hastalıklı kimseyi dövmeye böyledir. Mâlikî fakihleri ise genelde şubjektif metodu benimseyerek aletin öldürücü olmasını değil fâilın öldürme kastı taşımaması ölçü alırlar. Kastın öldürme suçunun maddî unsuru canlı ve mâsum bir insanın ölmesine yol açan fiilin işlenmesidir. Bu sebeple ölüme ya da annen karnındaki cenine yönelik fiiller kastın öldürme suç teşkil etmediği gibi ölümle sonuçlanmayan veya ölüme arasında sebep-sonuç ilişkisi kurulamayan fiiller de böyledir. Savaş veya aleyhinde yarğı kararının kesilmesmesi sebebiyle can güvenliği bulunmayan kimselerin öldürülmesi katil suçü teşkil etmez. Hatta mektulları yakmalarını yarğı kararını beklemekte katil öldürme de ilgili âyette (el-İsrâ 17/33) kendilerinin iradi bir yetki tanımması sebebiyle katil olarak nitelendirilmez. Buna karşılık suçun oluşumu için öldürülen kimsenin yaşayan ve hukukun can güvenliği bulunan bir insan olması yeterli olup bu konuda din, rnk, cinayet ve sağlık ayrımlı yapılmaz. Katilin âkil bâliğ olması, fiilin ikrah altında işlenmemesi, öldürülenle öldüren arasında denkliliğin bulunması veya usul-fürû’ bağının bulunmaması gibi şartlar ise kastın bulunmaması veya işlenmiş öldürmenin değil, bu suç türünün karşılığın teşkil eden tam cezanın yata mı kassas uygulaması şartı olarak gündeme getirilir. Aynı şekilde maktûlün yakınlarnın katilî affetmesi de onun eyleminin katil suç olmaktadır çünkü kamyayıp sadece kıssasın uygulamasına önlr. Hatâen öldürme bir kimsenin yanlışlıkla öldürülmesidir. Bu da ya fiilde (şahısta) hata ya da kastta hata şeklinde olur. Av hayvanna ateş etmişken bir insanın vurulması birincisine, düşman askerî sanılarak mâsum birinin öldürülmesi ikincisine örnekler. Kastın adam öldürmeden temel farkı fiilin maktûlün ölümünü hiç işlememesi, fakat takrirli hareketinin sonucu ölümün meydana gelmiş olmasıdır. Takrirli hareket de genelde gerektiği şekilde tedbirli davranmama, o davranışta ölümün düşen özen ve dikkati göstermeye şeklinde kendisini gösterir. Maktûlün ayağına atılan kurşunun göğsüne ya da başına isabet ederek onu öldürmesi ise daha değil kast grubunda yer alır. Öldürme kasit ve hata, suçun ağırlığı ve tam cezanın gerekliliği açısından olduğu kadar dinî ve ahlâkî açıdan da önemlidir. Ancak bu ayrımı yapmak her zaman kolay olmu. Bunun için fakihler, kastla hata arasında ilişki kurulabildiği sürece mübaşeretten katilden söz edilir. Birinin aleyhinde falanc şahitlik yaparak mahkemeye idamına hüküm verilmesine sebep olma, kuyu kazarma, hapsetmede hata da terk ve ihmal suçü işleyerek yani selbi fiillerle birinin ölümüne yol açma gibi durumlar ise tesebbüb grubuna girer. Bu ayırmda ayrıca giren diğer iradi fiillerin varlığı önemlidir. Nitekim tam ikrah altında işlenen öldürmeyi fakihlerin çoğunluğu zorlayan ve zorlanan açısından da mübaşeret sayılmasın Ebû Hanîfe ve İmam Muhammed zorlanıan alet konumunda götüp sadece zorlanıan fiilni mübaşeret sayar. Ancak bu gruba giren suç örneklerinin her birinde sebeple sonuc arasında ki ilişiyet bağı ve fiilin öldürme kastı farkllık taşıdığından fakihler tesebbübden katlin sonuçlarını ve suçun ağırlık derecesini her olay türüne göre ayrı ayrı değerlendirmeye eğilimindedir. Meselâ yalan yere şahitlik yaparak birini ölümüne yol açan kimse bunu tiraf ettiğiinde Şâfiî ve Hanbelîler’le bazı Mâlikîler’e göre kastın adam öldürme suçü işlenmiş sayılır. Hapsedülenin açıkltan ölmesi halinde Ebû Hanîfe’ye aykırı olarak Ebû Yusuf ve İmam Muhammed de yine kastın katlin gerektirdiği görüşündedir. Adam öldürme suçunun bu kabul ayımlarına tâbi tutulmasında güdülen temel amaç, suçun ağırlığını derecelendirerek fâile buna denik bir ceza verilmesini sağlamaktır. Meselâ kasttan adam öldürme suçü diğer şartları da bulunması halinde kıssala, kast benzeri öldürme katilin şahsın ödeyeceği ağırlaştırılmış diyetle cezalandırılınan hatâen öldürmede diyet yükü âkleye dağıtılmaktadır. Bu kadar önemli hukukî sonuçları bulunduğu için de öldürme fiilinin ayrı ve adlandırılması fakihler arasında ayrıntılı tartışılarnın cereyan ettiği bir konu olmuştur. Sonuçları. Suçun ağırlığı fâilin bilfi, irade ve niyetiyle sıkı sıkıya bağlantılı olduğundan adam öldürme suçunun günâh, kıssas, diyet, mirastan mahrumiyeti ve kefaret şeklinde beş başlık altında toplanabileceği dinî ve hukukî sonuçları buna göre belirlenir. Öldürmenin en başta gelen dinî hükmü büyük günâhlardan biri olmasıdır. Kur’an da bir mümini kastan öldüren kimsenin cezasının ceहनennem olduğu, orada ebediyen kalacağı, Allah’ın gazabına, müminlerin lanetine ve büyük bir azaba uğrayacağı bildirilmiş (en-Nisâ 4/93), birçok âyette, “Allah’ın saygını kıldığı canı katletmeyin” denilerek (el-En’âm 6/151; el-İsrâ 17/33) cana kıymanın İslâm dininde büyük günâh olduğu gösterilmiştir. Hz. Peygamber’in haksız yere bir cana kıymayı kişiyi cennetten mahrum bırakacak büyük günâhlardan biri, dünüynn sonu gelmesinden daha ağır bir fiil, âhirette insanları öncelikle olarak yarğlanacağı bir günâh olarak nitelendirilme ve aynı yorumu içerir (Buhârî, “Diyât”, 1; Tirmizî, “Diyât”, 7-8; Nesâî, “Tahrîmü’l-d'em”, 2; Ibn Mâce, “Diyât”, 1, 32). Resûl-i Ekrem’in, yer ve gök ehli toplamlı bir müminin kanının dökülmesine iştirak etse Allah’ın hepsini de yüzüsti ceहनenneme atacağıın bildirilmesi (Tirmizî, “Diyât”, 8), birbiriyile vurusan iki müslümanın ölünme de öldürülenin de ceहनennemde olduğuna, öldürülenin diğerini öldürme kastını sebebiyle bu cezaa çarptırılacağıı belirtdmesi (Buhârî, “Eymân”, 22, “Diyât”, 2), Müslim, “Kasâme”, 33; krş. Ebû Dâvid, “Fiten”, 2), öncelikle olarak öldürme kastının birer suçur olduğunu ifade eden âyetlerdir. Meselâ yalan yere şahitlik yaparak birini ölümüne yol açan kimse bunu tiraf ettiğinde Şâfiî ve Hanbelîler’le bazı Mâlikîler’e göre kasttan adam öldürme suçü işlenmiş sayılır. Hapsedülenin açıkltan ölmesi halinde Ebû Hanîfe’ye aykırı olarak Ebû Yusuf ve İmam Muhammed de yine kastın katlin gerektirdiği görüşündedir. Adam öldürme suçunun bu kabul ayımlarına tâbi tutulmasında güdülen temel amaç, suçun ağırlığını derecelendirerek fâile buna denk bir ceza verilmesini sağlamaktır. Meselâ kasttan adam öldürme suçü diğer şartları da bulunması halinde kıssala, kast benzeri öldürme katilin şahsın ödeyeceği ağırlaştırılmış diyetle cezalandırılınan hatâen öldürmede diyet yükü âkleye dağıtılmaktadır. Bu kadar önemli hukukî sonuçları bulunduğu için de öldürme fiilinin ayrı ve adlandırılması fakihler arasında ayrıntılı tartışılarnın cereyan ettiği bir konu olmuştur. Sonuçları. Suçun ağırlığı fâilin bilfi, irade ve niyetiyle sıkı sıkıya bağlantılı olduğundan adam öldürme suçunun günâh, kıssas, diyet, mirastan mahrumiyeti ve kefaret şeklinde beş başlık altında toplanabileceği dinî ve hukukî sonuçları buna göre belirlenir. Öldürmenin en başta gelen dinî hükmü büyük günâhlardan biri olmasıdır. Kur’an da bir mümini kastan öldüren kimsenin cezasının ceहनennem olduğu, orada ebediyen kalacağı, Allah’ın gazabına, müminlerin lanetine ve büyük bir azaba uğrayacağı bildirilmiş (en-Nisâ 4/93), birçok âyette, “Allah’ın saygını kıldığı canı katletmeyin” denilerek (el-En’âm 6/151; el-İsrâ 17/33) cana kıymanın İslâm dininde büyük günâh olduğu gösterilmiştir. Hz. Peygamber’in haksız yere bir cana kıymayı kişiyi cennetten mahrum bırakacak büyük günâhlardan biri, dünüynn sonu gelmesinden daha ağır bir fiil, âhirette insanları öncelikle olarak yarğlanacağı bir günâh olarak nitelendirilme ve aynı yorumu içerir (Buhârî, “Diyât”, 1; Tirmizî, “Diyât”, 7-8; Nesâî, “Tahrîmü’l-d'em”, 2; Ibn Mâce, “Diyât”, 1, 32). Resûl-i Ekrem’in, yer ve gök ehli toplamlı bir müminin kanının dökülmesine iştirak etse Allah’ın hepsini de yüzüsti ceहनenneme atacağıın bildirilmesi (Tirmizî, “Diyât”, 8), birbiriyile vurusan iki müslümanın ölünme de öldürülenin de ceहनennemde olduğuna, öldürülenin diğerini öldürme kastını sebebiyle bu cezaa çarptırılacağıı belirtdmesi (Buhârî, “Eymân”, 22, “Diyât”, 2), Müslim, “Kasâme”, 33; krş. Ebû Dâvid, “Fiten”, 2), öncelikle olarak öldürme kastının birer suçur olduğunu ifade eden âyetlerdir. Meselâ yalan yere şahitlik yaparak birini ölümüne yol açan kimse bunu tiraf ettiğinde Şâfiî ve Hanbelîler’le bazı Mâlikîler’e göre kasttan adam öldürme suçü işlenmiş sayılır. Hapsedülenin açıkltan ölmesi halinde Ebû Hanîfe’ye aykırı olarak Ebû Yusuf ve İmam Muhammed de yine kastın katlin gerektirdiği görüşündedir. Adam öldürme suçunun bu kabul ayımlarına tâbi tutulmasında güdülen temel amaç, suçun ağırlığını derecelendirerek fâile buna denk bir ceza verilmesini sağlamaktır. Meselâ kasttan adam öldürme suçü diğer şartları da bulunması halinde kıssala, kast benzeri öldürme katilin şahsın ödeyeceği ağırlaştırılmış diyetle cezalandırılınan hatâen öldürmede diyet yükü âkleye dağıtılmaktadır. Bu kadar önemli hukukî sonuçları bulunduğu için de öldürme fiilinin ayrı ve adlandırılması fakihler arasında ayrıntılı tartışılarnın cereyan ettiği bir konu olmuştur. Sonuçları. Suçun ağırlığı fâilin bilfi, irade ve niyetiyle sıkı sıkıya bağlantılı olduğundan adam öldürme suçunun günâh, kıssas, diyet, mirastan mahrumiyeti ve kefaret şeklinde beş başlık altında toplanabileceği dinî ve hukukî sonuçları buna göre belirlenir. Öldürmenin en başta gelen dinî hükmü büyük günâhlardan biri olmasıdır. Kur’an da bir mümini kastan öldüren kimsenin cezasının ceहनennem olduğu, orada ebediyen kalacağı, Allah’ın gazabına, müminlerin lanetine ve büyük bir azaba uğrayacağı bildirilmiş (en-Nisâ 4/93), birçok âyette, “Allah’ın saygını kıldığı canı katletmeyin” denilerek (el-En’âm 6/151; el-İsrâ 17/33) cana kıymanın İslâm dininde büyük günâh olduğu gösterilmiştir. Hz. Peygamber’in haksız yere bir cana kıymayı kişiyi cennetten mahrum bırakacak büyük günâhlardan biri, dünüynn sonu gelmesinden daha ağır bir fiil, âhirette insanları öncelikle olarak yarğlanacağı bir günâh olarak nitelendirilme ve aynı yorumu içerir (Buhârî, “Diyât”, 1; Tirmizî, “Diyât”, 7-8; Nesâî, “Tahrîmü’l-d'em”, 2; Ibn Mâce, “Diyât”, 1, 32). Resûl-i Ekrem’in, yer ve gök ehli toplamlı bir müminin kanının dökülmesine iştirak etse Allah’ın hepsini de yüzüsti ceहनenneme atacağıın bildirilmesi (Tirmizî, “Diyât”, 8), birbiriyile vurusan iki müslümanın ölünme de öldürülenin de ceहनennemde olduğuna, öldürülenin diğerini öldürme kastını sebebiyle bu cezaa çarptırılacağıı belirtdmesi (Buhârî, “Eymân”, 22, “Diyât”, 2), Müslim, “Kasâme”, 33; krş. Ebû Dâvid, “Fiten”, 2), öncelikle olarak öldürme kastının birer suçur olduğunu ifade eden âyetlerdir. Meselâ yalan yere şahitlik yaparak birini ölümüne yol açan kimse bunu tiraf ettiğinde Şâfiî ve Hanbelîler’le bazı Mâlikîler’e göre kasttan adam öldürme suçü işlenmiş sayılır. Hapsedülenin açıkltan ölmesi halinde Ebû Hanîfe’ye aykırı olarak Ebû Yusuf ve İmam Muhammed de yine kastın katlin gerektirdiği görüşündedir. Adam öldürme suçunun bu kabul ayımlarına tâbi tutulmasında güdülen temel amaç, suçun ağırlığını derecelendirerek fâile buna denk bir ceza verilmesini sağlamaktır. Meselâ kasttan adam öldürme suçü diğer şartları da bulunması halinde kıssala, kast benzeri öldürme katilin şahsın ödeyeceği ağırlaştırılmış diyetle cezalandırılınan hatâen öldürmede diyet yükü âkleye dağıtılmaktadır. Bu kadar önemli hukukî sonuçları bulunduğu için de öldürme fiilinin ayrı ve adlandırılması fakihler arasında ayrıntılı tartışılarnın cereyan ettiği bir konu olmuştur. Sonuçları. Suçun ağırlığı fâilin bilfi, irade ve niyetiyle sıkı sıkıya bağlantılı olduğundan adam öldürme suçunun günâh, kıssas, diyet, mirastan mahrumiyeti ve kefaret şeklinde beş başlık altında toplanabileceği dinî ve hukukî sonuçları buna göre belirlenir. Öldürmenin en başta gelen dinî hükmü büyük günâhlardan biri olmasıdır. Kur’an da bir mümini kastan öldüren kimsenin cezasının ceहनennem olduğu, orada ebediyen kalacağı, Allah’ın gazabına, müminlerin lanetine ve büyük bir azaba uğrayacağı bildirilmiş (en-Nisâ 4/93), birçok âyette, “Allah’ın saygını kıldığı canı katletmeyin” denilerek (el-En’âm 6/151; el-İsrâ 17/33) cana kıymanın İslâm dininde büyük günâh olduğu gösterilmiştir. Hz. Peygamber’in haksız yere bir cana kıymayı kişiyi cennetten mahrum bırakacak büyük günâhlardan biri, dünüynn sonu gelmesinden daha ağır bir fiil, âhirette insanları öncelikle olarak yarğlanacağı bir günâh olarak nitelendirilme ve aynı yorumu içerir (Buhârî, “Diyât”, 1; Tirmizî, “Diyât”, 7-8; Nesâî, “Tahrîmü’l-d'em”, 2; Ibn Mâce, “Diyât”, 1, 32). Resûl-i Ekrem’in, yer ve gök ehli toplamlı bir müminin kanının dökülmesine iştirak etse Allah’ın hepsini de yüzüsti ceहनenneme atacağıın bildirilmesi (Tirmizî, “Diyât”, 8), birbiriyile vurusan iki müslümanın ölünme de öldürülenin de ceहनennemde olduğuna, öldürülenin diğerini öldürme kastını sebebiyle bu cezaa çarptırılacağıı belirtdmesi (Buhârî, “Eymân”, 22, “Diyât”, 2), Müslim, “Kasâme”, 33; krş. Ebû Dâvid, “Fiten”, 2), öncelikle olarak öldürme kastının birer suçur olduğunu ifade eden âyetlerdir. Meselâ yalan yere şahitlik yaparak birini ölümüne yol açan kimse bunu tiraf ettiğinde Şâfiî ve Hanbelîler’le bazı Mâlikîler’e göre kasttan adam öldürme suçü işlenmiş sayılır. Hapsedülenin açıkltan ölmesi halinde Ebû Hanîfe’ye aykırı olarak Ebû Yusuf ve İmam Muhammed de yine kastın katlin gerektirdiği görüşündedir. Adam öldürme suçunun bu kabul ayımlarına tâbi tutulmasında güdülen temel amaç, suçun ağırlığını derecelendirerek fâile buna denk bir ceza verilmesini sağlamaktır. Meselâ kasttan adam öldürme suçü diğer şartları da bulunması halinde kıssala, kast benzeri öldürme katilin şahsın ödeyeceği ağırlaştırılmış diyetle cezalandırılınan hatâen öldürmede diyet yükü âkleye dağıtılmaktadır. Bu kadar önemli hukukî sonuçları bulunduğu için de öldürme fiilinin ayrı ve adlandırılması fakihler arasında ayrıntılı tartışılarnın cereyan ettiği bir konu olmuştur. Sonuçları. Suçun ağırlığı fâilin bilfi, irade ve niyetiyle sıkı sıkıya bağlantılı olduğundan adam öldürme suçunun günâh, kıssas, diyet, mirastan mahrumiyeti ve kefaret şeklinde beş başlık altında toplanabileceği dinî ve hukukî sonuçları buna göre belirlenir. Öldürmenin en başta gelen dinî hükmü büyük günâhlardan biri olmasıdır. Kur’an da bir mümini kastan öldüren kimsenin cezasının ceहनennem olduğu, orada ebediyen kalacağı, Allah’ın gazabına, müminlerin lanetine ve büyük bir azaba uğrayacağı bildirilmiş (en-Nisâ 4/93), birçok âyette, “Allah’ın saygını kıldığı canı katletmeyin” denilerek (el-En’âm 6/151; el-İsrâ 17/33) cana kıymanın İslâm dininde büyük günâh olduğu gösterilmiştir. Hz. Peygamber’in haksız yere bir cana kıymayı kişiyi cennetten mahrum bırakacak büyük günâhlardan biri, dünüynn sonu gelmesinden daha ağır bir fiil, âhirette insanları öncelikle olarak yarğlanacağı bir günâh olarak nitelendirilme ve aynı yorumu içerir (Buhârî, “Diyât”, 1; Tirmizî, “Diyât”, 7-8; Nesâî, “Tahrîmü’l-d'em”, 2; Ibn Mâce, “Diyât”, 1, 32). Resûl-i Ekrem’in, yer ve gök ehli toplamlı bir müminin kanının dökülmesine iştirak etse Allah’ın hepsini de yüzüsti ceहनenneme atacağıın bildirilmesi (Tirmizî, “Diyât”, 8), birbiriyile vurusan iki müslümanın ölünme de öldürülenin de ceहनennemde olduğuna, öldürülenin diğerini öldürme kastını sebebiyle bu cezaa çarptırılacağıı belirtdmesi (Buhârî, “Eymân”, 22, “Diyât”, 2), Müslim, “Kasâme”, 33; krş. Ebû Dâvid, “Fiten”, 2), öncelikle olarak öldürme kastının birer suçur olduğunu ifade eden âyetlerdir. Meselâ yalan yere şahitlik yaparak birini ölümüne yol açan kimse bunu tiraf ettiğinde Şâfiî ve Hanbelîler’le bazı Mâlikîler’e göre kasttan adam öldürme suçü işlenmiş sayılır. Hapsedülenin açıkltan ölmesi halinde Ebû Hanîfe’ye aykırı olarak Ebû Yusuf ve İmam Muhammed de yine kastın katlin gerektirdiği görüşündedir. Adam öldürme suçunun bu kabul ayımlarına tâbi tutulmasında güdülen temel amaç, suçun ağırlığını derecelendirerek fâile buna denk bir ceza verilmesini sağlamaktır. Meselâ kasttan adam öldürme suçü diğer şartları da bulunması halinde kıssala, kast benzeri öldürme katilin şahsın ödeyeceği ağırlaştırılmış diyetle cezalandırılınan hatâen öldürmede diyet yükü âkleye dağıtılmaktadır. Bu kadar önemli hukukî sonuçları bulunduğu için de öldürme fiilinin ayrı ve adlandırılması fakihler arasında ayrıntılı tartışılarnın cereyan ettiği bir konu olmuştur. Sonuçları. Suçun ağırlığı fâilin bilfi, irade ve niyetiyle sıkı sıkıya bağlantılı olduğundan adam öldürme suçunun günâh, kıssas, diyet, mirastan mahrumiyeti ve kefaret şeklinde beş başlık altında toplanabileceği dinî ve hukukî sonuçları buna göre belirlenir. Öldürmenin en başta gelen dinî hükmü büyük günâhlardan biri olmasıdır. Kur’an da bir mümini kastan öldüren kimsenin cezasının ceहनennem olduğu, orada ebediyen kalacağı, Allah’ın gazabına, müminlerin lanetine ve büyük bir azaba uğrayacağı bildirilmiş (en-Nisâ 4/93), birçok âyette, “Allah’ın saygını kıldığı canı katletmeyin” denilerek (el-En’âm 6/151; el-İsrâ 17/33) cana kıymanın İslâm dininde büyük günâh olduğu gösterilmiştir. Hz. Peygamber’in haksız yere bir cana kıymayı kişiyi cennetten mahrum bırakacak büyük günâhlardan biri, dünüynn sonu gelmesinden daha ağır bir fiil, âhirette insanları öncelikle olarak yarğlanacağı bir günâh olarak nitelendirilme ve aynı yorumu içerir (Buhârî, “Diyât”, 1; Tirmizî, “Diyât”, 7-8; Nesâî, “Tahrîmü’l-d'em”, 2; Ibn Mâce, “Diyât”, 1, 32). Resûl-i Ekrem’in, yer ve gök ehli toplamlı bir müminin kanının dökülmesine iştirak etse Allah’ın hepsini de yüzüsti ceहनenneme atacağıın bildirilmesi (Tirmizî, “Diyât”, 8), birbiriyile vurusan iki müslümanın ölünme de öldürülenin de ceहनennemde olduğuna, öldürülenin diğerini öldürme kastını sebebiyle bu cezaa çarptırılacağıı belirtdmesi (Buhârî, “Eymân”, 22, “Diyât”, 2), Müslim, “Kasâme”, 33; krş. Ebû Dâvid, “Fiten”, 2), öncelikle olarak öldürme kastının birer suçur olduğunu ifade eden âyetlerdir. Meselâ yalan yere şahitlik yaparak birini ölümüne yol açan kimse bunu tiraf ettiğinde Şâfiî ve Hanbelîler’le bazı Mâlikîler’e göre kasttan adam öldürme suçü işlenmiş sayılır. Hapsedülenin açıkltan ölmesi halinde Ebû Hanîfe’ye aykırı olarak Ebû Yusuf ve İmam Muhammed de yine kastın katlin gerektirdiği görüşündedir. Adam öldürme suçunun bu kabul ayımlarına tâbi tutulmasında güdülen temel amaç, suçun ağırlığını derecelendirerek fâile buna denk bir ceza verilmesini sağlamaktır. Meselâ kasttan adam öldürme suçü diğer şartları da bulunması halinde kıssala, kast benzeri öldürme katilin şahsın ödeyeceği ağırlaştırılmış diyetle cezalandırılınan hatâen öldürmede diyet yükü âkleye dağıtılmaktadır. Bu kadar önemli hukukî sonuçları bulunduğu için de öldürme fiilinin ayrı ve adlandırılması fakihler arasında ayrıntılı tartışılarnın cereyan ettiği bir konu olmuştur. Sonuçları. Suçun ağırlığı fâilin bilfi, irade ve niyetiyle sıkı sıkıya bağlantılı olduğundan adam öldürme suçunun günâh, kıssas, diyet, mirastan mahrumiyeti ve kefaret şeklinde beş başlık altında toplanabileceği dinî ve hukukî sonuçları buna göre belirlenir. Öldürmenin en başta gelen dinî hükmü büyük günâhlardan biri olmasıdır. Kur’an da bir mümini kastan öldüren kimsenin cezasının ceहनennem olduğu, orada ebediyen kalacağı, Allah’ın gazabına, müminlerin lanetine ve büyük bir azaba uğrayacağı bildirilmiş (en-Nisâ 4/93), birçok âyette, “Allah’ın saygını kıldığı canı katletmeyin” denilerek (el-En’âm 6/151; el-İsrâ 17/33) cana kıymanın İslâm dininde büyük günâh olduğu gösterilmiştir. Hz. Peygamber’in haksız yere bir cana kıymayı kişiyi cennetten mahrum bırakacak büyük günâhlardan biri, dünüynn sonu gelmesinden daha ağır bir fiil, âhirette insanları öncelikle olarak yarğlanacağı bir günâh olarak nitelendirilme ve aynı yorumu içerir (Buhârî, “Diyât”, 1; Tirmizî, “Diyât”, 7-8; Nesâî, “Tahrîmü’l-d'em”, 2; Ibn Mâce, “Diyât”, 1, 32). Resûl-i Ekrem’in, yer ve gök ehli toplamlı bir müminin kanının dökülmesine iştirak etse Allah’ın hepsini de yüzüsti ceहनenneme atacağıın bildirilmesi (Tirmizî, “Diyât”, 8), birbiriyile vurusan iki müslümanın ölünme de öldürülenin de ceहनennemde olduğuna, öldürülenin diğerini öldürme kastını sebebiyle bu cezaa çarptırılacağıı belirtdmesi (Buhârî, “Eymân”, 22, “Diyât”, 2), Müslim, “Kasâme”, 33; krş. Ebû Dâvid, “Fiten”, 2), öncelikle olarak öldürme kastının birer suçur olduğunu ifade eden âyetlerdir. Meselâ yalan yere şahitlik yaparak birini ölümüne yol açan kimse bunu tiraf ettiğinde Şâfiî ve Hanbelîler’le bazı Mâlikîler’e göre kasttan adam öldürme suçü işlenmiş sayılır. Hapsedülenin açıkltan ölmesi halinde Ebû Hanîfe’ye aykırı olarak Ebû Yusuf ve İmam Muhammed de yine kastın katlin gerektirdiği görüşündedir. Adam öldürme suçunun bu kabul ayımlarına tâbi tutulmasında güdülen temel amaç, suçun ağırlığını derecelendirerek fâile buna denk bir ceza verilmesini sağlamaktır. Meselâ kasttan adam öldürme suçü diğer şartları da bulunması halinde kıssala, kast benzeri öldürme katilin şahsın ödeyeceği ağırlaştırılmış diyetle cezalandırılınan hatâen öldürmede diyet yükü âkleye dağıtılmaktadır. Bu kadar önemli hukukî sonuçları bulunduğu için de öldürme fiilinin ayrı ve adlandırılması fakihler arasında ayrıntılı tartışılarnın cereyan ettiği bir konu olmuştur. Sonuçları. Suçun ağırlığı fâilin bilfi, irade ve niyetiyle sıkı sıkıya bağlantılı olduğundan adam öldürme suçunun günâh, kıssas, diyet, mirastan mahrumiyeti ve kefaret şeklinde beş başlık altında toplanabileceği dinî ve hukukî sonuçları buna göre belirlenir. Öldürmenin en başta gelen dinî hükmü büyük günâhlardan biri olmasıdır. Kur’an da bir mümini kastan öldüren kimsenin cezasının ceहनennem olduğu, orada ebediyen kalacağı, Allah’ın gazabına, müminlerin lanetine ve büyük bir azaba uğrayacağı bildirilmiş (en-Nisâ 4/93), birçok âyette, “Allah’ın saygını kıldığı canı katletmeyin” denilerek (el-En’âm 6/151; el-İsrâ 17/33) cana kıymanın İslâm dininde büyük günâh olduğu gösterilmiştir. Hz. Peygamber’in haksız yere bir cana kıymayı kişiyi cennetten mahrum bırakacak büyük günâhlardan biri, dünüynn sonu gelmesinden daha ağır bir fiil, âhirette insanları öncelikle olarak yarğlanacağı bir günâh olarak nitelendirilme ve aynı yorumu içerir (Buhârî, “Diyât”, 1; Tirmizî, “Diyât”, 7-8; Nesâî, “Tahrîmü’l-d'em”, 2; Ibn Mâce, “Diyât”, 1, 32). Resûl-i Ekrem’in, yer ve gök ehli toplamlı bir müminin kanının dökülmesine iştirak etse Allah’ın hepsini de yüzüsti ceहनenneme atacağıın bildirilmesi (Tirmizî, “Diyât”, 8), birbiriyile vurusan iki müslümanın ölünme de öldürülenin de ceहनennemde olduğuna, öldürülenin diğerini öldürme kastını sebebiyle bu cezaa çarptırılacağıı belirtdmesi (Buhârî, “Eymân”, 22, “Diyât”, 2), Müslim, “Kasâme”, 33; krş. Ebû Dâvid, “Fiten”, 2), öncelikle olarak öldürme kastının birer suçur olduğunu ifade eden âyetlerdir. Meselâ yalan yere şahitlik yaparak birini ölümüne yol açan kimse bunu tiraf ettiğinde Şâfiî ve Hanbelîler’le bazı Mâlikîler’e göre kasttan adam öldürme suçü işlenmiş sayılır. Hapsedülenin açıkltan ölmesi halinde Ebû Hanîfe’ye aykırı olarak Ebû Yusuf ve İmam Muhammed de yine kastın katlin gerektirdiği görüşündedir. Adam öldürme suçunun bu kabul ayımlarına tâbi tutulmasında güdülen temel amaç, suçun ağırlığını derecelendirerek fâile buna denk bir ceza verilmesini sağlamaktır. Meselâ kasttan adam öldürme suçü diğer şartları da bulunması halinde kıssala, kast benzeri öldürme katilin şahsın ödeyeceği ağırlaştırılmış diyetle cezalandırılınan hatâen öldürmede diyet yükü âkleye dağıtılmaktadır. Bu kadar önemli hukukî sonuçları bulunduğu için de öldürme fiilinin ayrı ve adlandırılması fakihler arasında ayrıntılı tartışılarnın cereyan ettiği bir konu olmuştur. Sonuçları. Suçun ağırlığı fâilin bilfi, irade ve niyetiyle sıkı sıkıya bağlantılı olduğundan adam öldürme suçunun günâh, kıssas, diyet, mirastan mahrumiyeti ve kefaret şeklinde beş başlık altında toplanabileceği dinî ve hukukî sonuçları buna göre belirlenir. Öldürmenin en başta gelen dinî hükmü büyük günâhlardan biri olmasıdır. Kur’an da bir mümini kastan öldüren kimsenin cezasının ceहनennem olduğu, orada ebediyen kalacağı, Allah’ın gazabına, müminlerin lanetine ve büyük bir azaba uğrayacağı bildirilmiş (en-Nisâ 4/93), birçok âyette, “Allah’ın saygını kıldığı canı katletmeyin” denilerek (el-En’âm 6/151; el-İsrâ 17/33) cana kıymanın İslâm dininde büyük günâh olduğu gösterilmiştir. Hz. Peygamber’in haksız yere bir cana kıymayı kişiyi cennetten mahrum bırakacak büyük günâhlardan biri, dünüynn sonu gelmesinden daha ağır bir fiil, âhirette insanları öncelikle olarak yarğlanacağı bir günâh olarak nitelendirilme ve aynı yorumu içerir (Buhârî, “Diyât”, 1; Tirmizî, “Diyât”, 7-8; Nesâî, “Tahrîmü’l-d'em”, 2; Ibn Mâce, “Diyât”, 1, 32). Resûl-i Ekrem’in, yer ve gök ehli toplamlı bir müminin kanının dökülmesine iştirak etse Allah’ın hepsini de yüzüsti ceहनenneme atacağıın bildirilmesi (Tirmizî, “Diyât”, 8), birbiriyile vurusan iki müslümanın ölünme de öldürülenin de ceहनennemde olduğuna, öldürülenin diğerini öldürme kastını sebebiyle bu cezaa çarptırılacağıı belirtdmesi (Buhârî, “Eymân”, 22, “Diyât”, 2), Müslim, “Kasâme”, 33; krş. Ebû Dâvid, “Fiten”, 2), öncelikle olarak öldürme kastının birer suçur olduğunu ifade eden âyetlerdir. Meselâ yalan yere şahitlik yaparak birini ölümüne yol açan kimse bunu tiraf ettiğinde Şâfiî ve Hanbelîler’le bazı Mâlikîler’e göre kasttan adam öldürme suçü işlenmiş sayılır. Hapsedülenin açıkltan ölmesi halinde Ebû Hanîfe’ye aykırı olarak Ebû Yusuf ve İmam Muhammed de yine kastın katlin gerektirdiği görüşündedir. Adam öldürme suçunun bu kabul ayımlarına tâbi tutulmasında güdülen temel amaç, suçun ağırlığını derecelendirerek fâile buna denk bir ceza verilmesini sağlamaktır. Meselâ kasttan adam öldürme suçü diğer şartları da bulunması halinde kıssala, kast benzeri öldürme katilin şahsın ödeyeceği ağırlaştırılmış diyetle cezalandırılınan hatâen öldürmede diyet yükü âkleye dağıtılmaktadır. Bu kadar önemli hukukî sonuçları bulunduğu için de öldürme fiilinin ayrı ve adlandırılması fakihler arasında ayrıntılı tartışılarnın cereyan ettiği bir konu olmuştur. Sonuçları. Suçun ağırlığı fâilin bilfi, irade ve niyetiyle sıkı sıkıya bağlantılı olduğundan adam öldürme suçunun günâh, kıssas, diyet, mirastan mahrumiyeti ve kefaret şeklinde beş başlık altında toplanabileceği dinî ve hukukî sonuçları buna göre belirlenir. Öldürmenin en başta gelen dinî hükmü büyük günâhlardan biri olmasıdır. Kur’an da bir mümini kastan öldüren kimsenin cezasının ceहनennem olduğu, orada ebediyen kalacağı, Allah’ın gazabına, müminlerin lanetine ve büyük bir azaba uğrayacağı bildirilmiş (en-Nisâ 4/93), birçok âyette, “Allah’ın saygını kıldığı canı katletmeyin” denilerek (el-En’âm 6/151; el-İsrâ 17/33) cana kıymanın İslâm dininde büyük günâh olduğu gösterilmiştir. Hz. Peygamber’in haksız yere bir cana kıymayı kişiyi cennetten mahrum bırakacak büyük günâhlardan biri, dünüynn sonu gelmesinden daha ağır bir fiil, âhirette insanları öncelikle olarak yarğlanacağı bir günâ